

مشارکت حداکثری بخش غیر دولتی، معیار حکمرانی خوب در حمل و نقل ریلی کشور است

مجید بابایی

دبیر انجمن صنایع شرکت‌های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته

با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که با اهدافی نظیر شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، ارتقاء کارایی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی، افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی، کاستن از بار مالی و مدیریت دولت در تصدی فعالیت‌های اقتصادی و افزایش سطح عمومی اشتغال صورت گرفت، دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل ۴۴ را ندارد و موظف است هرگونه فعالیت (شامل تداوم فعالیت‌های قبلی و بهره‌برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل ۴۴ نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله چهارم (سالانه حداقل ۲۰ درصد کاهش فعالیت) به بخش‌های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند.

از طرفی سرمایه‌گذاری و مالکیت و مدیریت در زمینه‌های مذکور در صدر اصل ۴۴ قانون اساسی از جمله بخش راه و راه آهن توسط بنگاه‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش‌های تعاونی و خصوصی مجاز شمرده شده است. در اینخصوص آئین‌نامه اجرایی سهم بهینه بخش‌های دولتی و غیردولتی در فعالیت‌های راه و راه آهن در سال ۱۳۸۸ به تصویب هیئت وزیران رسیده است. برابر ماده ۸ آئین‌نامه مذکور فهرست فعالیت‌های قابل واگذاری راه آهن به بخش غیردولتی که متضمن سهم این بخش در هر فعالیت است، مطابق جدولی تعیین گردیده است که برابر آن اغلب فعالیت‌های بخش ریلی می‌بایستی بطور کامل به بخش غیردولتی واگذار گردد که البته همچنان با گذشت یک دهه از تصویب آئین‌نامه مذکور در مواردی تاثیر گذار از جمله مدیریت ترافیک و بهره‌برداری از شبکه خطوط ریلی و مالکیت و مدیریت کامل لکوموتیوها این واگذاری‌ها به بخش غیردولتی صورت نگرفته است.

در ادامه ماده ۸ آئین‌نامه مذکور چنین آمده است:

– فعالیت‌ها و امور مربوط به مدیریت عالی ترافیک شبکه، ایمنی سیر و حرکت، اعطای مجوزهای احداث زیرساخت‌های ریلی، بهره‌برداری و سرمایه‌گذاری در زیربخش‌های ریلی و صدور اسناد ریلی و ابطال آنها و تغییر کاربری امور واگذار شده ریلی به بخش غیردولتی، در اختیار دولت است. اقدامات موضوع این ماده می‌تواند از طریق خرید خدمت از بخش غیردولتی صورت گیرد.

– سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت امور حمل و نقل ریلی و چگونگی تنظیم مقررات و توسعه فعالیت‌ها در این بخش بر عهده وزارت راه و ترابری است و بخش غیردولتی مکلف است کلیه استانداردها، ضوابط، مقررات و مشخصات فنی و ایمنی در این زمینه‌ها را رعایت نماید.

– وزارت راه و ترابری مکلف است هرگونه اقدامات لازم به منظور ایجاد مشوق‌های مناسب برای جلب و حضور مؤثر بخش غیردولتی را در فعالیت‌های راه و راه آهن به عمل آورد. وزارت مزبور مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا نرخ بهره‌برداری از شبکه ریلی به گونه‌ای تعیین شود که ضمن تأمین هزینه‌های بهره‌برداری از شبکه در بخش ریلی، نرخ مذکور برای فعالان این بخش نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارای مزیت باشد.

پس آنچه که در امر توسعه حمل و نقل ریلی در سیاست‌های کلی نظام و اصل ۴۴ قانون اساسی مورد